

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ NUTARIMAS

DĖL EKONOMIKOS SUNKMEČIO

2009 m. spalio 14 d. Nr. 1295
Vilnius

Atsižvelgdama į tai, kad valstybėje 2008 metų pabaigoje prasidėjęs precedento neturintis ekonomikos sunkmetis, nulemtas pasaulinės ekonomikos ir finansų krizės (tai jau buvo konstatuota Penkioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programoje, kuriai Lietuvos Respublikos Seimas pritarė 2008 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. XI-52), tęsiasi iki šiol,

pabrėždama, kad Baltijos valstybėse (Lietuvoje, Estijoje ir Latvijoje) pasaulinė krizė pasireiškia ypač aštriais specifiniais, šiam regionui būdingais bruožais,

pažymėdama, kad sunkmečio laikotarpis pasireiškia pirmiausia tokiais makroekonomikos požymiais:

bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP) smukimu (2009 metų II ketvirčio BVP, palyginti su 2008 metų II ketvirčiu, sumažėjo 20,2 procento),

išaugusiu viešojo sektoriaus deficitu (2008 metais deficitas siekė 3,2 procento BVP, 2009 metais deficitas gali siekti 9,5 procento, 2010 metais, jeigu nebus priimti reikalingi viešųjų finansų konsolidavimo sprendimai, deficitas gali siekti 14 procentų BVP),

vis didėjančia valdžios sektoriaus skola (2008 metais ji siekė 15,6 procento BVP, 2009 metais – 30 procentų BVP, o 2010 metais gali siekti 46 procentus BVP),

išaugusiu nedarbo lygiu (2008 metais jis siekė 5,8 procento, 2009 metų II ketvirtį – 13,6 procento, o 2010 metais gali siekti 20 procentų),

sumažėjusiu eksportu (2009 metų sausio–liepos mėnesiais eksportas sumažėjo 32,2 procento, palyginti su atitinkamu praėjusių metų laikotarpiu),

kritusiu vartojimo lygiu (mažmeninės prekybos apyvarta 2009 metų rugpjūčio mėnesį, palyginti su 2008 metų rugpjūčio mėnesiu, sumažėjo 27,9 procento),

matydama, kad priemonių, kurių iki šiol buvo imamasi (laikinas tiesioginių ir netiesioginių mokesčių padidėjimas, darbo užmokesčio sumažinimas viešajame sektoriuje ir kt.), nepakanka ir kad nesiėmus neatidėliotinių priemonių valstybės ekonominė ir socialinė situacija gali dar labiau pablogėti,

pripažindama, kad Lietuvos atsigavimas po ekonomikos sunkmečio gali užtrukti ne vienus metus, kol išvardyti esminiai makroekonomikos parametrai pasieks ikikrizinį lygį, ir todėl šiuo laikotarpiu yra būtinos visų valstybės institucijų suderintos ir veiksmingos pastangos racionaliai ir taupiai naudoti viešąsias lėšas, siekiant išsaugoti finansų sistemos stabilumą ir apsaugant socialiai pažeidžiamiausius visuomenės sluoksnius,

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Nustatyti, kad tol, kol baigsis ekonomikos sunkmetis, reikalingos skubios priemonės valstybės viešiesiems finansams konsoliduoti, valstybės skolai ir deficitui valdyti, finansų stabilumui užtikrinti ir ekonomikai skatinti, be kita ko, ir valstybės bei savivaldybių biudžetų, Valstybinio socialinio draudimo fondo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetų išlaidų mažinimas, atsižvelgiant į pajamas, surenkamas į šiuos biudžetus, ir galimybes tvariai skolintis.

2. Nustatyti, kad:

2.1. Toks išlaidų mažinimas yra laikinas ir vykdomas vadovaujantis konstituciniais teisėtų lūkesčių ir proporcingumo principais, užtikrinant, kad:

socialinės išmokos ir atlyginimai viešajame sektoriuje bus išmokėti laiku;

socialinių išmokų mažinimas – solidarūs, mažinamos visų rūšių išmokos;

socialinių išmokų mažinimas yra teisingas ir proporcingas, didesnės išmokos mažinamos proporcingai didesniu koeficientu.

2.2. Atsigavus Lietuvos ekonomikai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei konstatavus ekonominio sunkmečio pabaigą, krizės laikotarpiu sumažintos valstybinio socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo pensijos bus kompensuojamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, kuri būtų pradėta taikyti tik pasibaigus ekonominei krizei ir numatytų spartesnį

(palyginti su kitomis biudžeto išlaidomis) minėtų valstybinio socialinio draudimo pensijų augimą, tačiau šis augimas neturėtų didinti valdžios sektoriaus skolos ir fiskalinio deficito.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1583](#), 2009-12-03, Žin., 2009, Nr. 144-6401 (2009-12-05)

3. Pavesti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai parengti ir nustatytą tvarka iki 2010 m. liepos 1 d. pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei šio nutarimo 2.2 punkte nurodytą ekonominės krizės laikotarpiu sumažintų valstybinio socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo pensijų kompensavimo tvarką.

Papildyta punktu:

Nr. [1583](#), 2009-12-03, Žin., 2009, Nr. 144-6401 (2009-12-05)

Ministras Pirmininkas

Andrius Kubilius

Finansų ministrė

Ingrida Šimonytė

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1583](#), 2009-12-03, Žin., 2009, Nr. 144-6401 (2009-12-05)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2009 M. SPALIO 14 D. NUTARIMO NR. 1295 "DĖL EKONOMIKOS SUNKMEČIO" PAKEITIMO

*** Pabaiga ***

Redagavo Aušra Bodin (2009-12-08)

aubodi@lrs.lt